

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

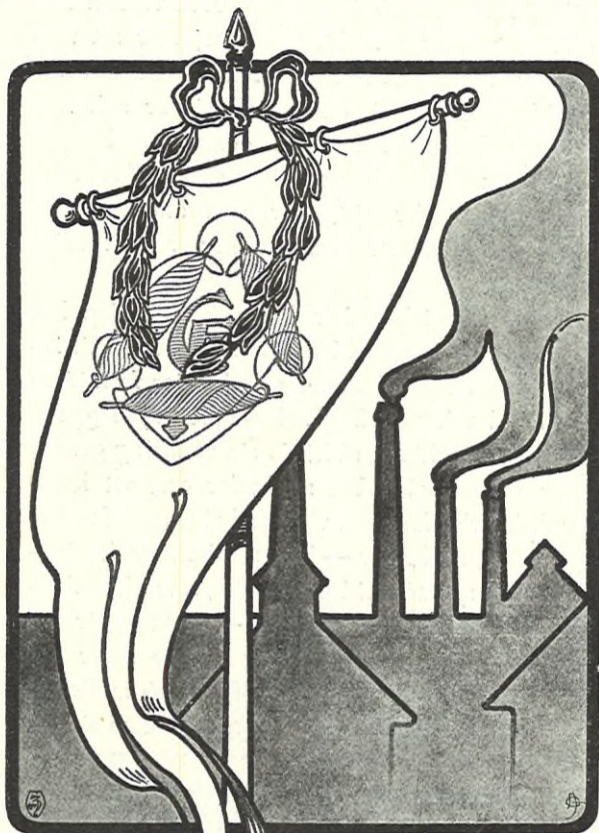

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

LÖRDAGEN DEN 30 MAJ 1903.

N:r 22^{1/2}.

UNDER ARBETETS BANÉR

ETT BESÖK
VID GAMLESTADENS
FABRIKER I GÖTEBORG

onsten att spinna och väfva har mycket gamla anor, om man får sätta tro till det gamla rimmet, som säger, att

»När Adam gräfdde och Eva spann, så var lycklig både kvinna och man».

Måhända är en och annan benägen att ställa sig tvisflande i fråga om pålitligheten af denna uppgift, men om man också ej vill gå så långt tillbaka i häfderna som till världens skapelse för att söka textilkonstens ursprung, torde det i alla fall vara säkert, att konsten att väfva och spinna är en af mänsklighetens allra äldsta uppfinningar.

För mer än femtusen år sedan hyllade egypterna Isis som textilkonstens gudinna,

och mumiernas bindlar vittna om att konstförfarna händer spunnit och väft deras fina trådar. Babylonierna liksom åtskilliga andra forntida orientaliska folk tillverkade väfnader, som voro berömda vida omkring, och att medeltidens folk förstodo att förfärdiga praktfulla väfnader, som väl uthärda jämförelsen med det bästa nutiden åstadkommer, är väl bekant.

Det är ej heller så mycket väfnadernas beskaffenhet man åsyftar, då det talas om textilkonstens oerhörda utveckling under nyare tid, som fastmer framställningsättet. Men här är skillnaden verkligen oerhörd. Ställ den gamla enkla sländan eller spinnrocken vid sidan af en spinnmaskin af modern konstruktion. Jämför den sinnrika jacquardmaskinen i ett nutida väfveri med den enkla väfstol, som förr var i allmänt bruk och som väl ännu i en del trakter bibehållit sig tämligen oförändrad.

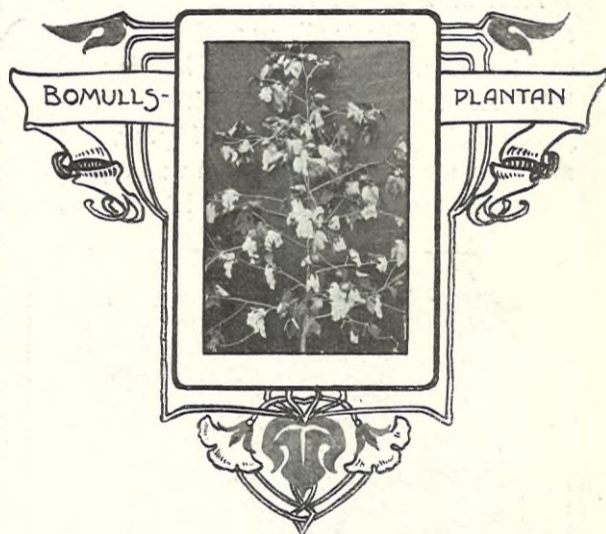
Hvilket oafslätligt uppfinnarearbete har icke erfordrats för att förvandla dessa forna tiders enkla hjälpmedel till de sinnrika maskiner som nu stå industrien till buds.

Namnet mänsklighetens välgörare — åtminstone den ena halvans, den som vid slända, spinnrock och väfstol hade att tillgodose världens behof på detta område — kan med allt fog tillerkännas uppfinnarna på textilindustriens fält. Såsom ett exempel på den sparade människokraften anføres, att på ett år skulle spinnmaskinerna ensamt i Lancashire ha tillverkat lika mycket garn, som

om tjugoen millioner människor arbetat med spinnrock och slända.

Den moderna industriens sträfvan går ju ut på, att så långt möjligt är, låta den mänskliga handens arbete ersättas af maskiner. De forna små verkstäderna ha därför också svällt ut till väldiga anläggningar med en mångfald olika maskiner. Ett besök vid en dylik modern fabrik erbjuder också ett alldeles särskildt intresse.

Skandinaviens största etablisement på bomullsindustriens område är Gamlestadens fabri-

ker, tillhöriga firman Johansson & Carlander i Göteborg, och det är på ett besök vid dessa storartade anläggningar läsaren nu inbjudes att medfölja.

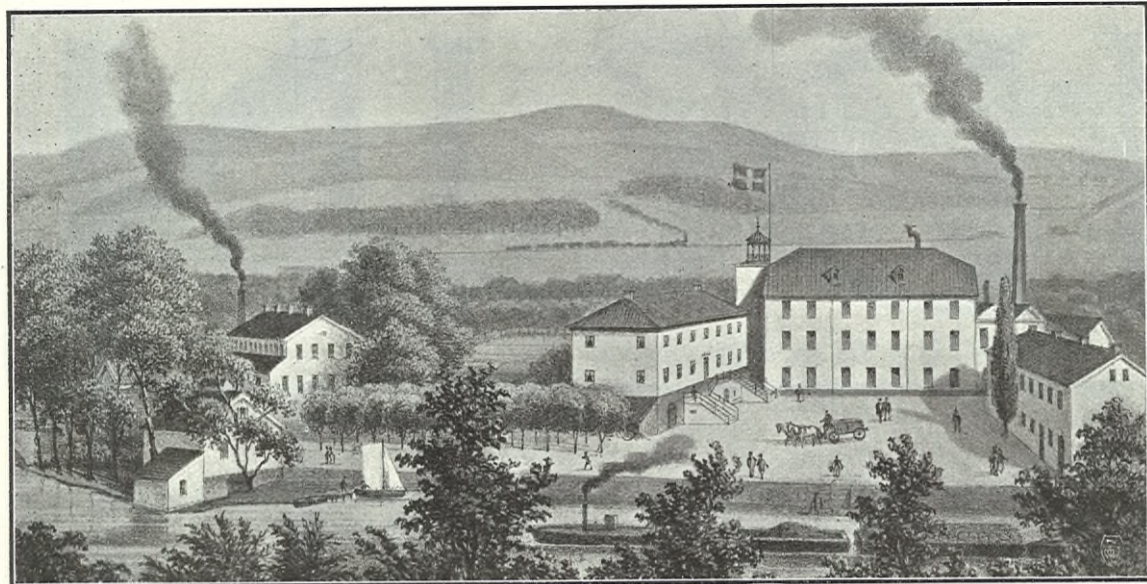
För att riktigt från början kunna följa tillverkningens gång välja vi ångpannerummen som utgångspunkt. 7 stycken väldiga

Entréen till Gamlestadens Fabriker.

Gamlestadens Fabriker 1870.

sina båda linsrifvor är nästan allt hvad man till att börja med urskiljer. Men småningom reda sig intrycken, och under spinnmästarens ledning få vi bevittna hur systematiskt allt i själfva verket är ordnad. Vi få se huru bomullen småningom blir allt renare, hur den lösa bomullen öfvergår till tjocka band och hur den grofva tråden blir finare och finare. Den, som ej sett ett modernt spinneri, har svårt att föreställa sig hvilken mångfald olika procedurer och maskiner bomullen har att genomgå. Hvarje maskin utför endast en liten detalj af arbetet, den ena tager vid, där den andra slutar, ända tills varan framkommer som färdigt garn.

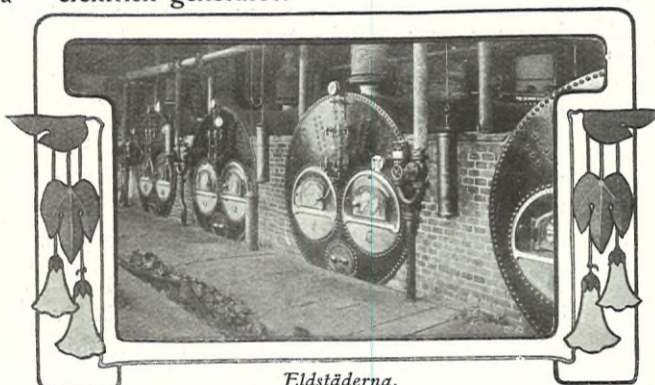

För att äfven här börja från början be- gifva vi oss till blandningsrummet. Hit in- föras bomullsbalar och befrias från järn- band och emballage. Bomullen upplägges i högar och får så börja sin vandring genom maskinerna. Man meddelar oss, att bom- ullsförbrukningen vid hrr Johansson & Car- landers fabriker — häruti inberäknadt Sjun- torps spinneri vid Upphärad, som äfven driv- ves för firmans räkning — nu uppgår till icke mindre än omkring 16,000 balar om året. Detta motsvarar öfver 3 1/2 millioner kilogram bomull. När man hör dessa siffror

ångpannor alstra här den kraft, som erfor- dras för att drifva fabrikernas otaliga ma- skiner, och en hel rad sotiga eldare ha här beständig sysselsättning med att skyffla in »de svarta diamanterna» i pannornas glö- dande gap.

Näst intill ångpannerummet gränsar ma- skinrummet. Här är allting putsadt och fint som i en salong, väggar och golf klädda med kakelplattor och alla blanka maskindelar po- lerade och glänsande. Man häpnar, när man hör, att maskinerna i detta rum repre- sentera en samlad kraft af 1850 hästkrafter,

krafter, också den sammankopplad med en elektrisk generator.

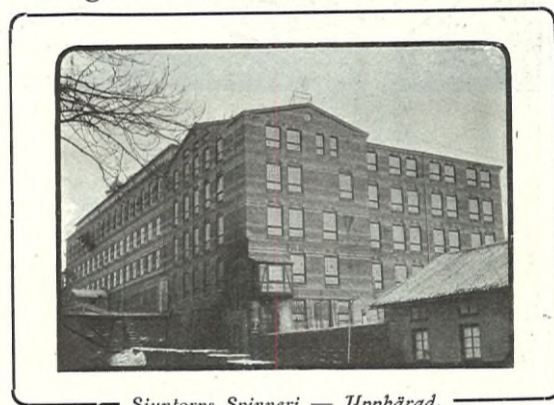

Eldstäderna.

Han har till uppgift att ombesörja den elektriska belysningen i fabrikslokalerna och måste därför vara i gång tidigt på morgonen och sent på kvällen, men ligger nu midt på dagen makligt och hvilar sig. Sist i raden kommer en vacker maskin på 300 hästkrafter, som drifver alla väfstolarna i väfveriet.

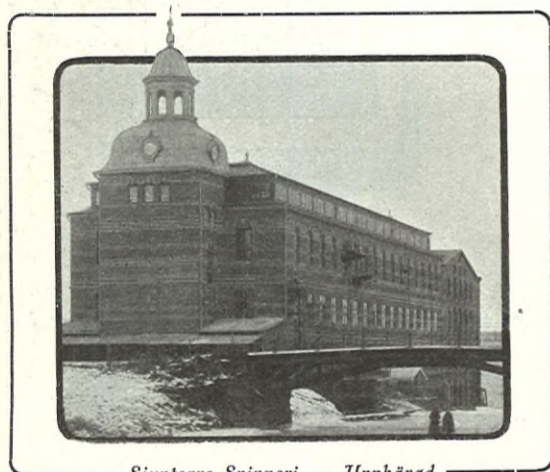
Vi styra nu kosan till det närbelägna »Nya spinneriet», en stor fyra våningars byggnad.

Vid inträdet mötas vi af ett surr så starkt, att man nästan känner sig förvirrad och har svårt att uppfatta hvad som säges i ens allra närmaste grannskap. Ett virrvarr af snur- rande maskiner, axelledningar och remmar som beskrifva sin oafslåtliga kretsgång mellan

— Sjuntorps Spinneri — Upphärad.

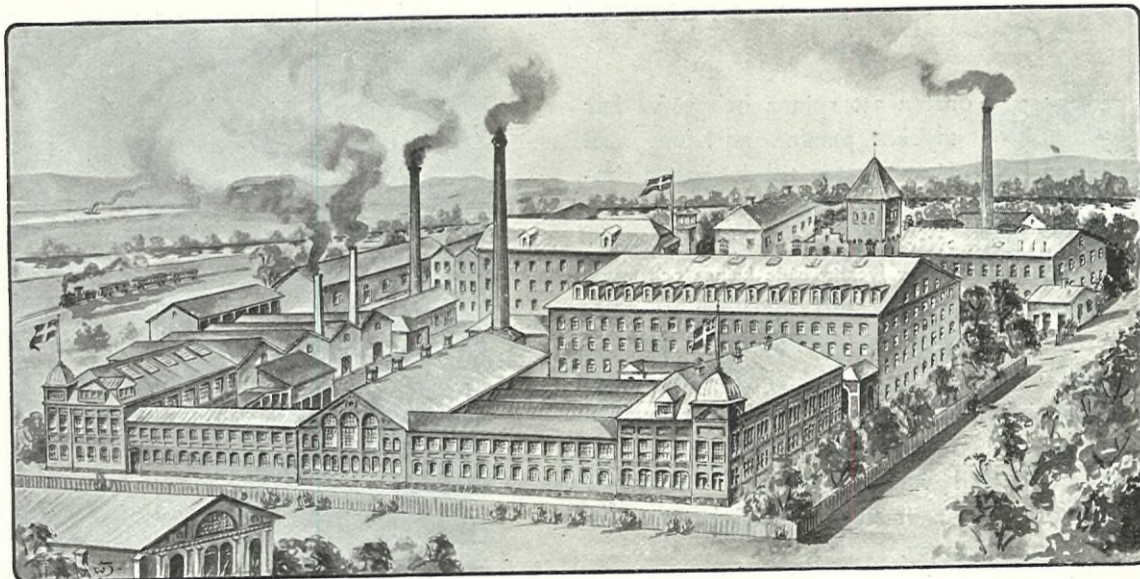
kan man knappast undgå att komma att tänka på huru många bomullshylsor det måtte er- fordrats och huru många flitiga händer borta

— Sjuntorps Spinneri — Upphärad

Främst i raden kommer en väldig ång- maskin, en jätte på 850 hästkrafter, som drifver det s. k. Nya spinneriet. Lugnt och majestätiskt, som kostade det honom ej den minsta ansträngning, rullar han det tunga svänghjulet, från hvilket kraften sedan i sin ordning medelst linor öfverföres till axel- ledningarna i spinneriets olika våningar. Näst intill står en något mindre ångmaskin på 500 hästkrafter, en s. k. triplemaskin. Han fäktar och arbetar med alla sina vefstakar och tye- kes i motsats till sin granne ha så förskräck- ligt brådtom. Men så har han också att drifva en stor elektrisk generator, och då måste det gå fort. Från generatorn öfver- föres sedan den elektriska kraften till motorer, som drifva hela det s. k. gamla spinneriet, och en hel del maskiner i andra delar af fabrikena.

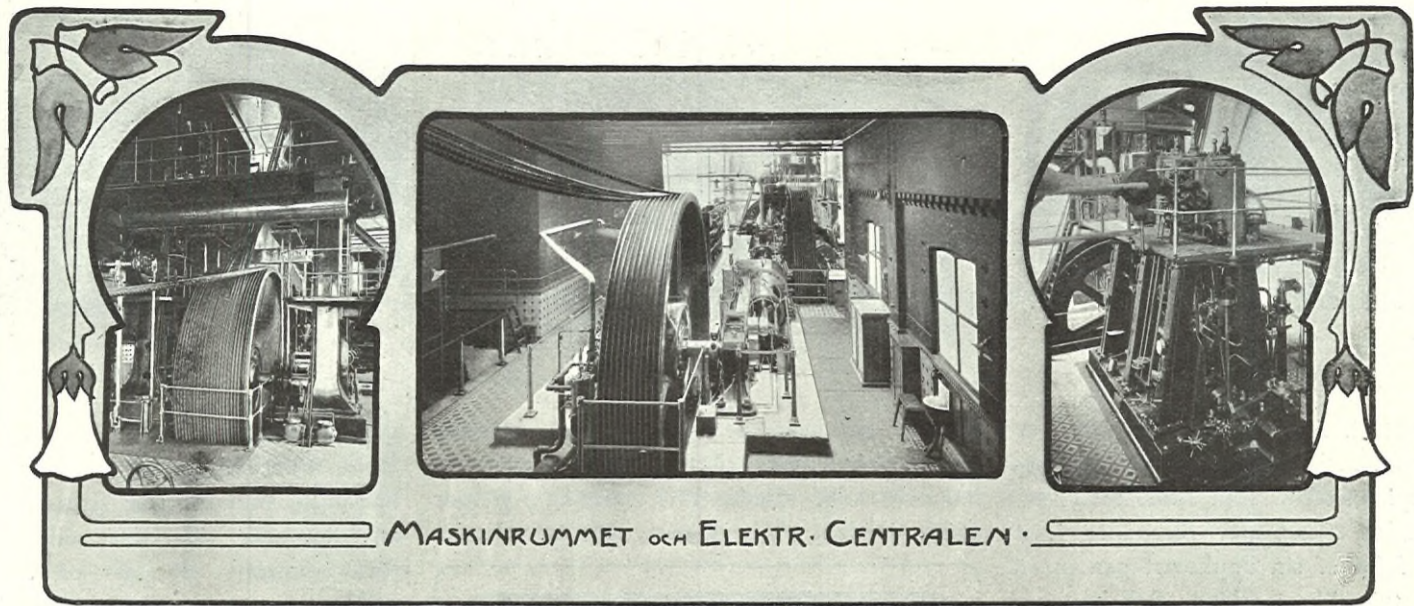
Näst intill står en ångmaskin på 200 häst-

En del af Gamlestadens Fabriker 1903.

MASKINRUMMET OCH ELEKTR. CENTRALEN

i det aflägsna Amerika satts i rörelse för att plocka dem, innan en så lätt vara som bomull når upp till milliontals kilo. Bomullen växer som bekant på en buske och består af fibrer, som likt ett skyddande hölje omgifva dess frön.

Men vi få ej dröja här längre. Bomullen har nu börjat sin vandring genom maskinerna. Efter att i ett par i blandningsrummet placerade maskiner ha genomgått en förberedande uppluckring och rensning, passerar den genom grofva rölledningar in i det egentliga rensrummet, där den har att genomgå en ny serie rensmaskiner. Från den sista af dessa, »scutchern», framkommer bomullen i form af tjocka hoprullade fällar, hvilka transporteras vidare till de i nästa rum befintliga kardmaskinerna. Dessa bestå af en stor, mycket hastigt roterande cylinder, beklädd med »kardläder», och en mängd smärre kardor,

som röra sig i motsatt riktning mot cylindern. Vid maskinens andra sida framkommer bom-

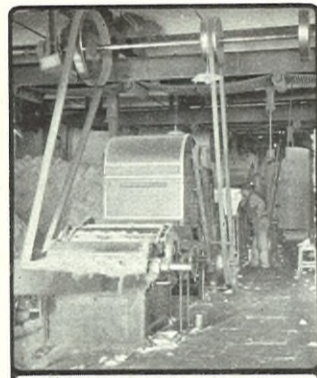

BOMULLSMAGASINET

ullen åter, nu som ett tunnt flor, hvilket innan det lämnar maskinen sammandrages till ett fingertjockt band.

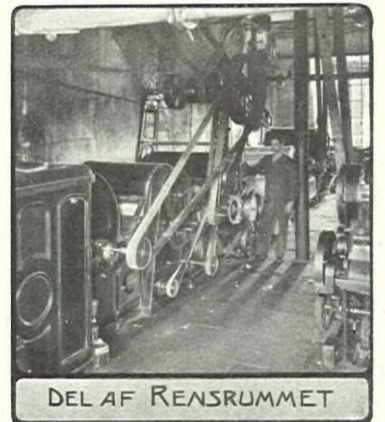
Nästa maskin »sträckmaskinen», har till uppgift att sträcka dessa bomullsband, så att fibrerna komma att ligga parallellt längs efter tråden, hvarefter bomullen fortfarande i form af tjocka band går öfver till »grofslubben», som efter ytterligare sträckning verkställer den första grofva spinningen. I mellanslubben och finslubben se vi slutligen hur den grofva tråden blir finare och finare. Garnet har nu genomgått de förberedande stadierna af tillverkningen, och vi begifva oss upp i fabriken andra eller tredje våning för att

följa dess vidare utveckling. Den egentliga spinningen försiggår här på s. k. mulestolar, långa maskiner, som sträcka sig öfver den väldiga salens hela bredd. Det är ett mycket kompliceradt arbete denna sinnrikt konstruerade maskin förrättar. Den består hufvudsakligen dels af en fast och stillastående del och dels af en vagn eller spindelbänk, som på skenor rör sig fram och tillbaka. Då spindelbänken aflägsnar sig från den stillastående delen, rotera spindlarna hastigt, utdraga tråden och gifva den erforderlig snodd, hvarefter maskinen snabbt vänder om, spindlarna rotera åt motsatt håll och rulla upp det spunna garnet på spolen. Garnets nummer regleras genom olika utväxlingshjul. Vid Gamlestadens spinneri tillverkas alla groflekare från 0 ända till nr 40.

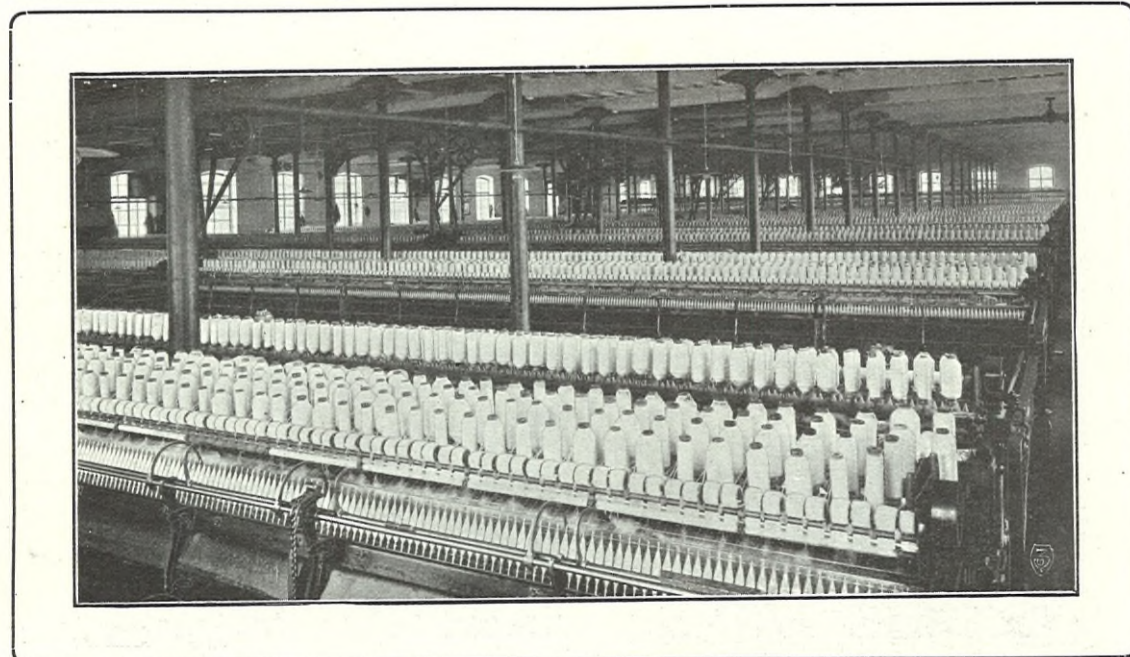
BLANDNINGSRUMMET

I förbigående lägga vi märke till hur behändigt det går att laga trådar, som gått af. Här behöfvas inga knutar. Ena ändan af den afslitna tråden föres intill den andra; till följd af den spänning spindelns gifver åt garnet sno de sig genast fast vid hvarandra, och så är tråden åter hel. Men nog behöfves det åtskillig vana hos arbetaren, innan det nödiga handlaget förvärfvats.

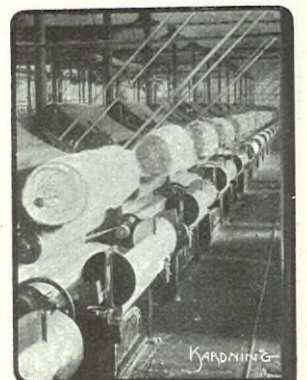

DEL AF RENSNUMMET

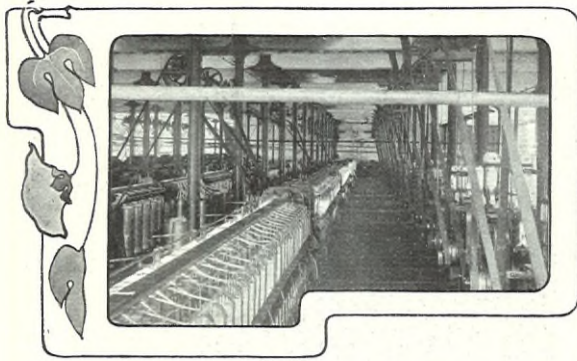
Namnet på maskinen, mule, d. v. s. mulåsnå, eller bastad, har uppkommit på ett rätt lustigt sätt, som kan förtjäna att anföras. År 1767 framställde engelsmannen Hargreaves den första spinnmaskinen, som efter uppfinnarens dotter

Gamlestadens Fabriker — Muls spinning.

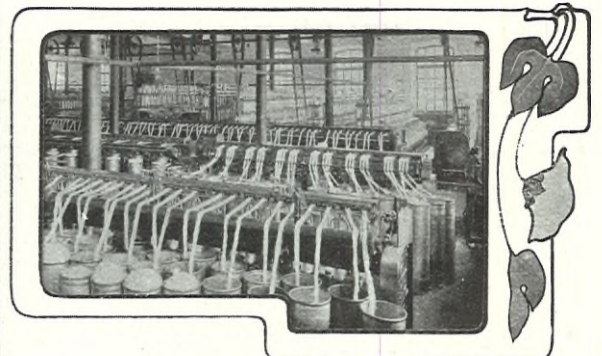

Grofslubben.

VÄFSAL FÖR DOMESTIK

Sträckmaskiner.

fick namnet »Spinning Jenny», och ett par år senare kom Arkwright med sin »Waterframe», en spinnmaskin, som drefs med vattenkraft. Bådas egenskaper förenades i en ny, som till följd af sin uppkomst genom en förening af två olika maskiner fick bastardnamnet mule. Och detta namn har den alltjämt fått behålla, oaktadt alla förändringar den sedan dess undergått.

Men vi ha nu dröjt så länge vid de intressanta mulemaskinerna, och vår ledsagare manar oss att skynda, om vi vilja hinna se allt. I fjärde våningen, dit vi nu begifva oss, äro uppställda ett annat slags spinnmaskiner, s. k. ringspinnstolar. Själva spinningen sker äfven här medelst en hastigt roterande spindel, men upprullningen af det spunna garnet försiggår kontinuerligt genom en liten kring-svängande ring, hvaraf maskinen fått sitt

verkade garnkvantitet har en längd af omkring 294,850,000 meter eller 29,485 svenska ny-mil och skulle således räcka mer än 7 gånger rundt jorden. Vår planet som en rullande

RINGSPINNING

garnvinda! Det vore ju en stor framtids-tanke! Men denna tanke lär väl icke kunna realiseras, innan man funnit den fasta punkt utanför jorden, som redan Archimedes för-gäfvos sökte, och det lär väl icke bli så snart.

Innan vi lämna spinneriet, påpekar vår ledsagare, att i taket i hvarje lokal löpa en mängd rör, på hvilka med korta mellanrum äro fästa ett slags små hufvar, och förklarar för oss deras betydelse. Det är nämligen en inrättning för automatisk eldsläckning, s. k. sprinklers. Så snart eldfara uppstår, och temperaturen stiger några grader öfver den normala, börja de närmaste sprinklers att verka, och ett stridt regn silar ned öfver det hotade stället, medan samtidigt en kraftig pump af sig själf kommer igång för att hålla den stora vattencisternen väl fylld.

Strax bredvid det spinneri vi nu genom-gått är ett annat, det s. k. Gamla spinneriet, beläget. Det är emellertid inrättadt nästan alldeles som det föregående, och vi gå det

därför förbi och styra i stället kosan till den stora väfveribyggnaden. Här är det väf-mästaren, som blir vår ciceron. Garnet, som användes för väfveriets behof, kommer som förut omtalats dit dels på spolar och användes då utan vidare behandling som väft (inslag). Det garn däremot, som skall användas till varp, har att genomgå flera procedurer, innan det kommer i väfstolarna.

Efter att först i rullmaskinen ha öfver-flyttats på större bobiner går det till varp-maskinerna, där det »varpas». Härmed menas att det erforderliga antalet trådar, som varierar allt efter den afsedda väfvens bredd eller täthet, lindas upp bredvid hvarandra på en gemensam »bom». Denna transporteras vidare till »dressrummet», där garnet behandlas så att det icke skall trassla sig under väfningen.

HÄRFNING

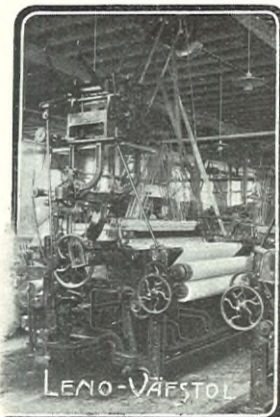
HÄRFNING

namn. Från mulemaskinen framkommer garnet i form af spolar och går hufvudsakligen till väfverierna som väft, från ringmaskinerna kommer det på bobiner och användes till varp.

I denna våning äro likaledes uppställda tvinnmaskiner af flere olika slag, hvilka tvinna garnet från 2-trådigt ända upp till 36-trådigt.

Det garn, som är afsedt för handväfning eller färgning, härfvas sedan och packas i buntar om 10 eng. skålpund ($4\frac{1}{2}$ kg). Man

meddelar oss, att vikten af det garn, som dagligen tillverkas vid Gamlestadens och Sjuntorps spinnerier utgör omkring 9,600 kg. Vill man roa sig med att räkna ut dess längd, kommer man till öfverraskande siffror. Man finner nämligen, att denna dagligen till-

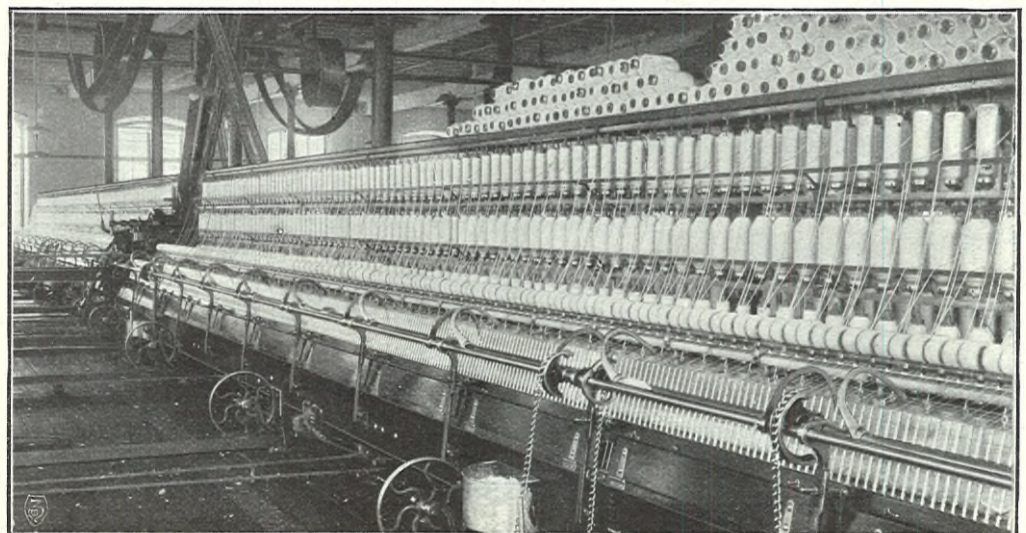

LENO-VÄFSTOL

RULLNING

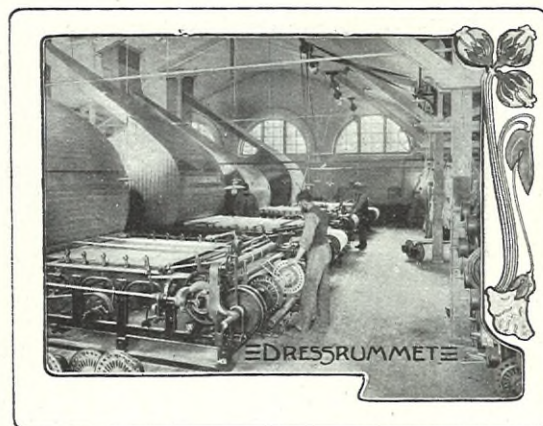
I nästa rum, en ljus och glad sal, se vi en rad småflickor, som att döma efter deras glada anleten och muntra skratt tyckas ha riktigt treffligt, sysselsatta med att »solfva»,

Gamlestadens Fabriker — Spinnstolens längd.

d. v. s. draga varptrådarna genom »solfven» och »väfskeden». Dessa tjäna till att sedan i väfstolen öfverföra trampornas rörelser på varptrådarna, och hålla dem isär under väfningen. Garnet är nu färdigt att inläggas i väfstolarne, och vi gå vidare in i den stora väfsalen.

Ett bedöfvande larm möter oss här, ännu värre än förut i spinneriet. Hela den väldiga salen synes vara i rörelse. Ett kaos af remmar och axelledningar. Ryckarmarna fäkta och slå och sända skytteln i susande fart genom varpen, fram och tillbaka utan rast eller ro, tramporna arbeta upp och ned, upp och ned, och slagbommen har så brådt att slå till, hvar gång skytteln med väftråden

de komma loss för att gripa tag i oss. I Gamlestadens väfveri äro för närvarande i gång 780 väfstolar. En maskinväfstol, afsedd för vanliga släta väfnader, påminner ganska

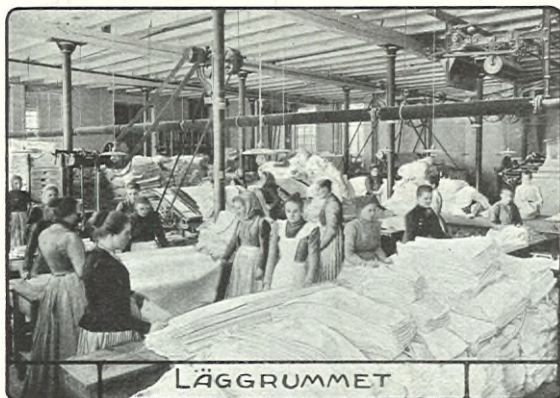

mycket om den vanliga handväfstolen, som väl alla känna till. Men alla rörelser ske här mekaniskt. Brister en inslagstråd eller går skytteln ej in på sin plats, genast är den lilla skyttel- eller skottväktaren redo att säga ifrån och stoppar ögonblickligen väfstolen. Maskinerna utföra utan att tröttna det tunga slafarbetet i människans tjänst. Väfverskans arbete, om det än kan vara tröttsamt nog, inskränker sig dock hufvudsakligen till att öfvervaka, att väfningen går sin gilla gång och att lägga i en ny skyttel, när en spole tager slut. I allmänhet har en väfverska tre väfstolar att sköta.

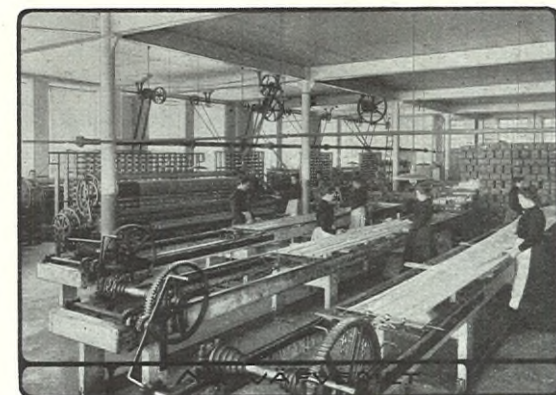
Ganska komplicerade äro däremot de väfstolar, som väfva tyger med mönster, men när väl varpen är lagd tillrätta, mönsterkedjan pålagd och skyttlarna med de olikfärgade spolarna på sina platser, sköter äfven en sådan väfstol sig själf, lyfter än den ena än den andra varptråden upp till väfvens yta

och slår in den röda, den blå eller den gröna väftråden hvar på sin rätta plats i mönstret.

Under vår vandring genom väfsalen stanna vi än här än där för att se hur tum för tum lägges till den färdiga väfven och lindas upp på sina bommar, beundra hur det fina mönstret i en lenoväfstol växer fram under våra ögon eller söka komma under fund med hur en annan väfstol frambringar de små nopporna i våra badlakan. Här väfvas nämligen från de gröfsta till de finaste bomullsväfnader, lakanslärft, domestik, bomullslärft, Hollands, Elsassväf, Cords, Matino och allt hvad de

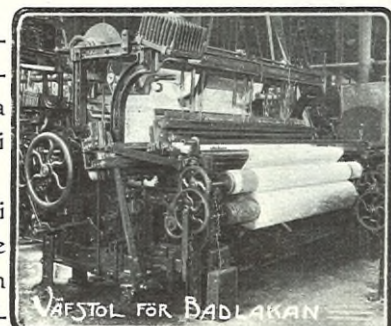
passerat. Det kännes nästan kusligt att gå den långa smala gången fram mellan väfstolarne, medan ryckarmarna på båda sidor om oss slå och rycka i sina remmar, liksom sökte

heta dessa präktiga väfnader, som väl de flesta husmödrar känna till. Särskildt har man lagt an på tillverkningen af fina blekta väfnader. Vår ledsagare visar oss en ny fin väf, som först nyligen släppts ut i marknaden, lätt och mjuk som ett flor, men på samma gång tät och stark. Den har ej utan skäl fått det ståtliga namnet »Grandezza».

På vår fråga hur mycket här väfves på en dag meddelar man oss, att den dagliga tillverkningen uppnår den ansenliga siffran af öfver 20,000 meter, eller omkring 2 svenska mil, väf.

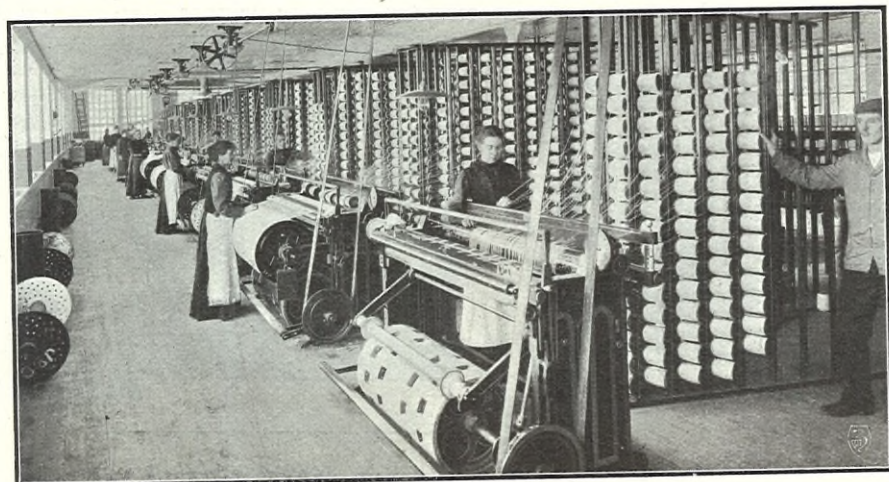
Från larmet i väfsalen begifva vi oss ut i »läggrummet», där vi en stund se på hur den färdiga väf-

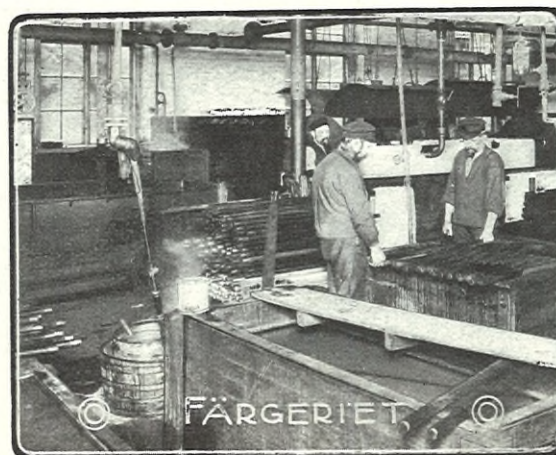
Gamlestadens Fabriker — Väfsal för domestik och lärft.

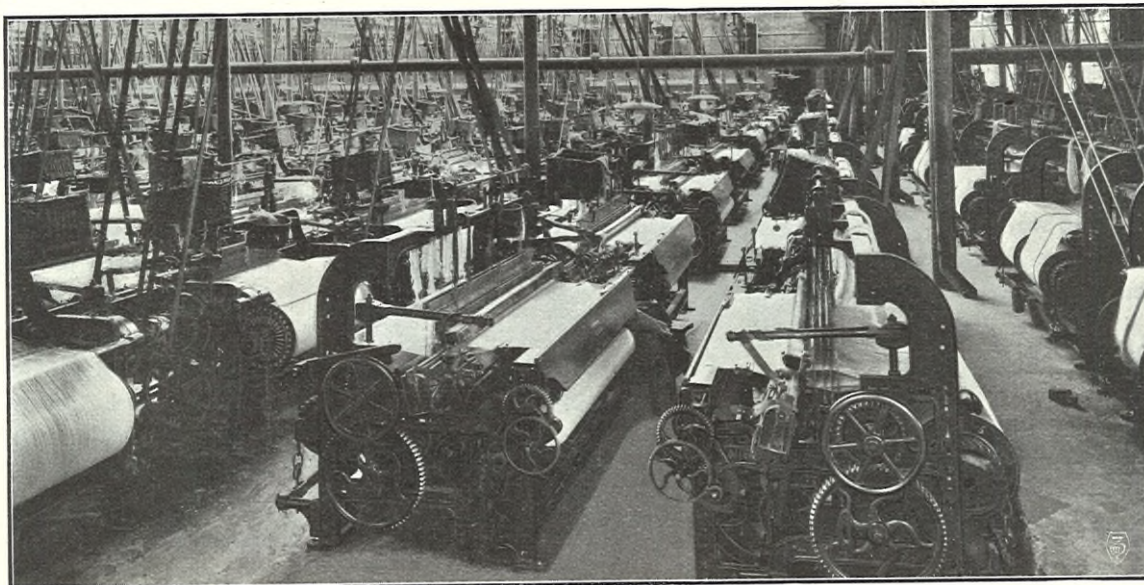

Gamlestadens Fabriker — Varpning.

ven undersökes och felaktiga stycken kasseras. Här står också ruggmaskinen, i hvilken dock endast sådan väf behandlas, som skall erhålla en luddig, eller s. k. flossad yta. Medelst ett slags små hastigt roterande kardvalsar förses väfven här allt efter behag med den lättaste ludd eller den tjockaste päls.

Efter afsyningen mätes väfven af mätmaskiner och upplägges i stycken på omkring 36 meter. Den väf, som skall försäljas i oblekt skick, stämplas med namn och fabriksmärke och är så färdig att utsändas.

Gamlestadens Fabriker — Väfsal för domestik och lakan.

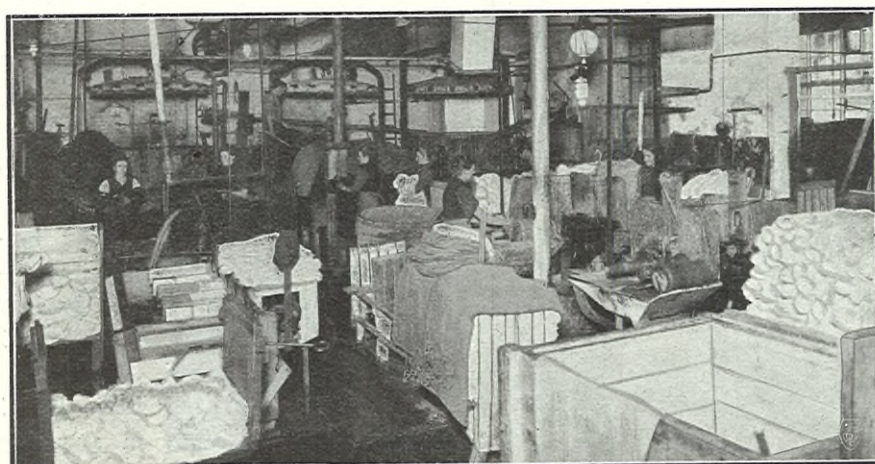
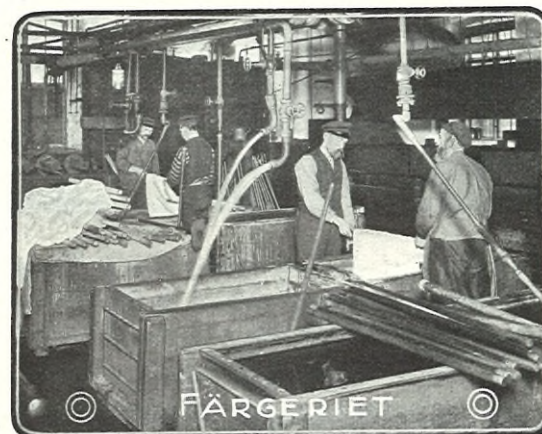
Den öfriga går antingen till blekeriet eller färgeriet.

I en särskild afdelning är inrymdt ett nätväfveri, som hufvudsakligen tillverkar nät för saltsjöfiske, särskildt sillvadar. Att för hand knyta en knut är ju en enkel sak, men att mekaniskt eftergöra den är så mycket svårare. Äfven detta problem har emellertid mekaniken löst, och det är mycket intressant att se hur dessa sinnrika maskiner — de likna ej alls väfstolar — genom en serie mycket komplicerade rörelser eftergöra den mänskliga handens verk, slingra trådarne om hvarandra och åtdraga knuten. Maskinerna äro af två olika slag, den ena sorten knyter endast sådana knutar, som passa för sillvadar, den andra

enda fullt pålitliga röda bomullsgarnfärg, som finnes. Den lär också vara mycket svår att framställa. Att emellertid den färg, som

blott sådana, som användas i »drifgarn». På ungefär samma tid, som åtgår att för hand binda en enda maska, binder maskinen en hel rad öfver nätets hela bredd.

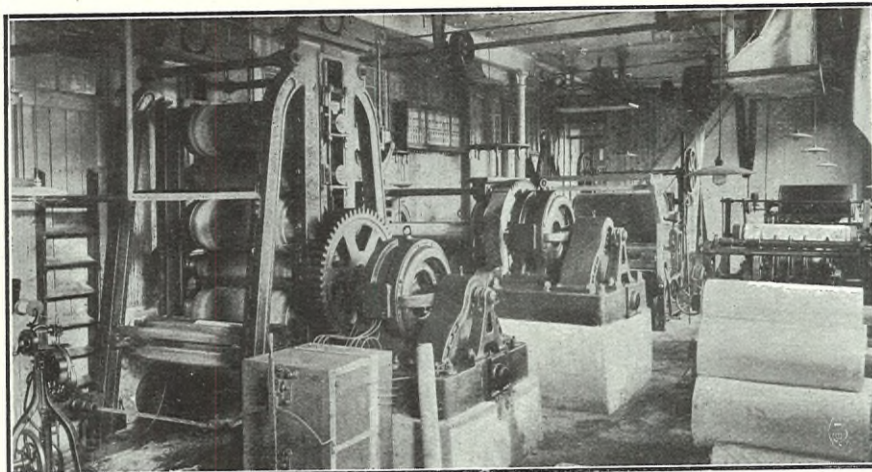
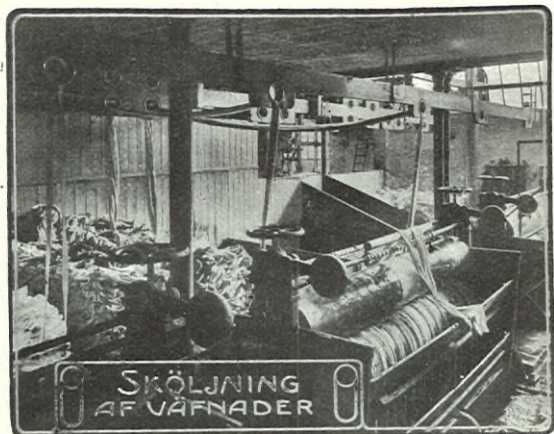
Vi begifva oss nu till en annan del af fabriksområdet, där färgerierna samt garn- och väfnadsblekeriet äro belägna. I en afdelning färgas uteslutande s. k. turkiskt rödt garn, hvilket efter hvad man meddelar är den

Gamlestadens Fabriker — Färgeriet, Turkiskt rödt.

Gamlestadens Fabriker — Mangelrummet.

här framställes, blifvit omtyckt och lyckats tillvinna sig förtroende, framgår ju tydligt nog, då man hör, att här ensamt af turkiskt rödt garn färgas omkring 230,000 kg. om året. Äfven här ha en hel del sinnrika maskiner kommit till användning, som det skulle varit intressant att få närmare studera. Men vi måste gå vidare.

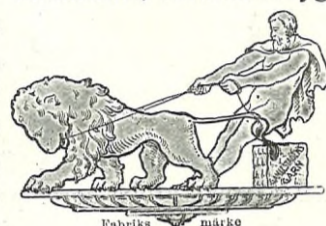
Genom nästa afdelning, där svart, blått och alla möjliga andra kulörer färgas, komma vi till garnblekeriet. Här kokas, tvättas och sköljes garnet, ända tills det blir glänsande och hvitt som snö. Den för blekningen erforderliga vätskan framställes i blekeriet på elektrisk väg.

Sist komma vi till väfnadsblekeriet. Här blekes först väfven i stora kokpannor under högt tryck, tvättas och sköljes noggrant och passerar därefter genom många olika slags mangelar för att beredas. Man påpekar särskildt för oss, att väfven genom den omsorgsfulla beredning den här erhåller blir ovanligt lätt att sy, hvilket särskildt sömmerskorna torde veta att uppskatta.

Medan vi uppehålla oss här, utbryter plötsligt i ett angränsande rum ett fruktansvärdt larm. Det är blott de stora »bettelmaskinerna», som just sättas igång och åstadkomma ett sådant oväsen, upplyser vår ledsagare. »Bettlingen» eller stampningen är afsedd att förläna väfven en behaglig yta.

Efter sin långa färd framkommer väfven slutligen till granskningsrummet, där den underkastas en sista noggrann afsyning, på det att icke några felaktigheter, som möjligen undgått uppmärksamheten vid den föregående afsyningen i väfveriet, må kunna passera oanmärkta. Denna granskning tillgår så att väfven får passera förbi de höga ljusa fön-

och det välkända varumärket, »Herkules tyglande ett lejon med en tråd», som man ju för öfrigt har tillfälle se i skyltfönstren till så godt som alla mera betydande väfnadsaffärer.

Fabrikens märke

I en stämpel, som också åsättes väfven, uppgifves, att den är fri från klister, och att detta är riktigt ha vi själfva haft tillfälle öfvertyga oss om.

Vid Gamlestadens fabriker är äfven inrättad en fullständig mekanisk verkstad, där omkring 50 arbetare hafva ständig sysselsättning med i fabriken förekommande reparationer och ändringar. Äfven en del enklare maskiner och apparater för fabriken behof förfärdigas här. Bland arbetarne vid reparationsverkstaden är äfven

upprättad en särskildt inöfvad brandkår på 15 man för att vara till hands att ingripa, om eldfara skulle uppstå, och ett omfattande system af ledningar för automatisk brandsignalering förbinder alla fabrikslokalerna med en centralapparat och med brandmanskapets bostäder.

Sammanlagda antalet arbetare, som äro anställda vid Gamlestadens fabriker, uppgår till omkring 1,500. Lägges härtill antalet arbetare, som sysselsättas vid det förut ett

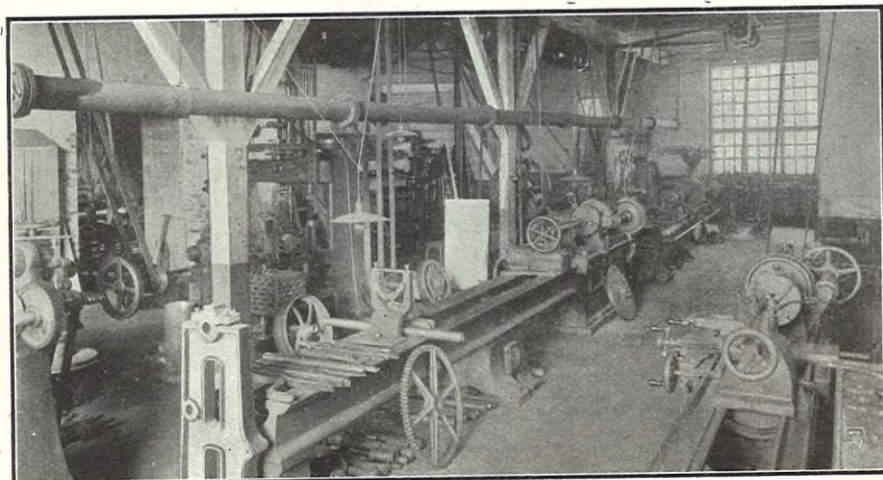

Gamlestadens Fabriker — Granskningsrummet.

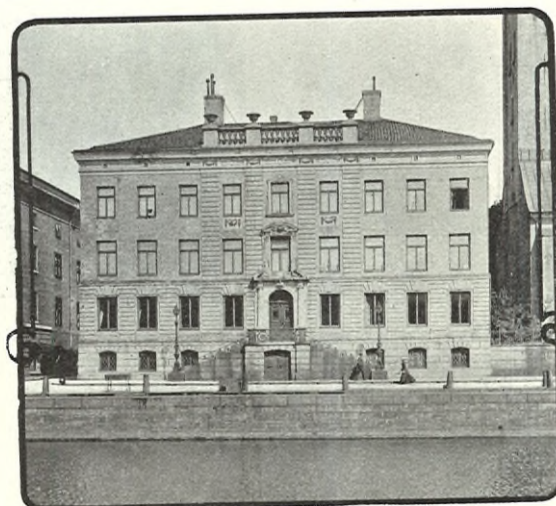
stren, hvarvid hvarje äfven det minsta fel i väfven tydligt framträder.

Genom denna strängt genomförda dubbla kontroll vinnes den största möjliga säkerhet för att den, som köper Gamlestadens väfnader, erhåller en god och felfri vara. För dessa sina goda egenskaper har ju också detta fabrikat blifvit allmänt bekant och uppskattadt.

Den godkända väfven mätes ännu en gång, upplägges i stycken och stämplas med namn

Gamlestadens Fabriker — Reparationsverkstad.

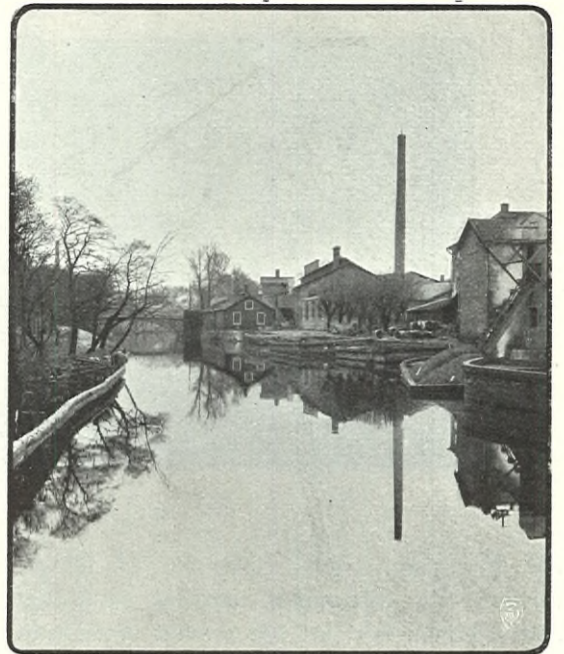
Kontor och lagerhus i Göteborg.

Arbetspersonalen vid Gamlestadens Fabriker.

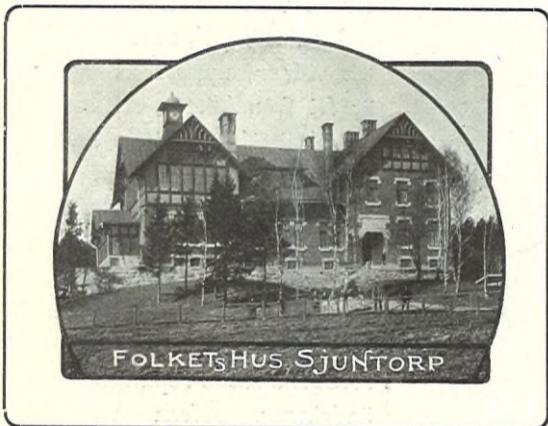

Säfveån vid Gamlestadens Fabriker.

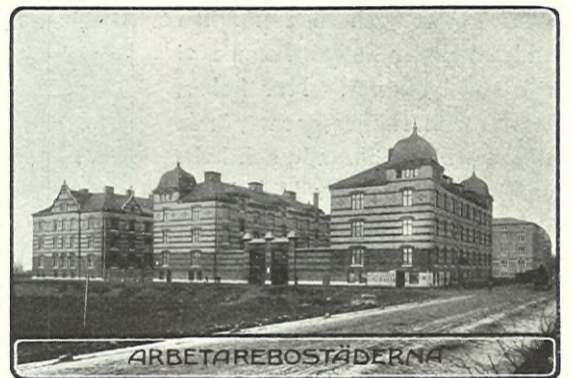
par gånger omnämnda Sjuntorps spinneri vid Upphärad — öfver 300 — får man ett ganska godt begrepp om den storartade om-

magasiner, repslageri, uppfodringsverk för kol m. m.

de som gagna alla, och dess fana svajar och öfver det fredliga slagfält vi nyss skildrat. Intrycket af rastlöst arbete är det man fram-

Strax utanför fabriksområdet äro uppförda synnerligen prydliga och trefliga arbetarebostäder. Den ena af dessa innehåller jämväl rum för läkaremottagningarna och sjuksköterska äfvensom lokal för nykterhetsverksamhetens bedrivande bland arbetarna.

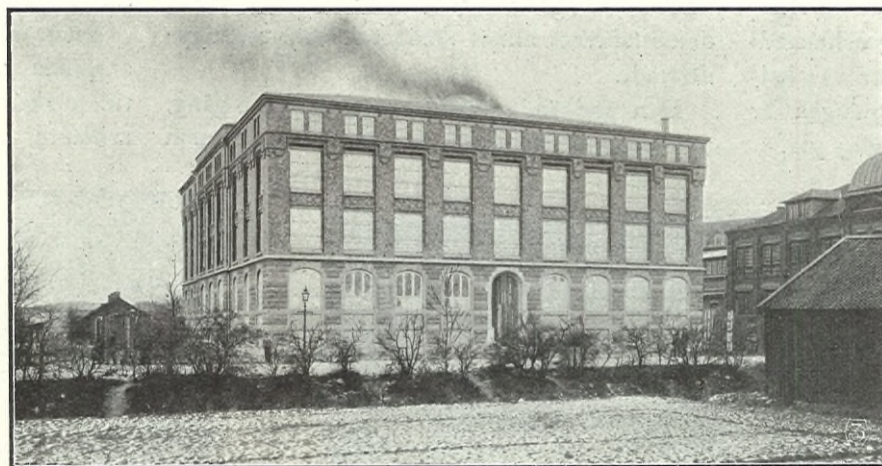
Näst intill har uppförts en ny stor byggnad, afsedd att inrymma kontor och lager. Firmans hufvudkontor är däremot beläget i Göteborg, Norra Hamngatan 14 — i förbigående sagdt en af Göteborgs äldsta och stilfullaste byggnader. I Stockholm finnes ett särskildt afdelningskontor vid Vasagatan 14, midt emot Centralstationen.

fattningen af den industriella verksamhet som här bedrifves. Värdet af den årliga tillverkningen uppgifves också uppgå till öfver 5 millioner kronor.

Förutom de fabrikslokaler vi nu besett finnas här också en hel del andra byggnader,

Under arbetets banér är det världen går framåt. Under detta fälttecken är det mänskligheten allt jämt vinner sina ädlaste segrar,

för allt medför från besöket där, ett intensivt arbete så i det stora som i det lilla. En strid, om man så vill, men en strid under det banér, som väl skänker arbetets möda, men också dess tillfredsställelse och glädje. *Quidam.*

Gamlestadens Fabriker — Kontor och lagerhus i Gamlestaden.

